

ÅRSBERETNING 2011

BERGEN FILHARMONISKE ORKESTER

ÅRSBERETNING 2011 INNHOOLD

Innhold
Styrets beretning 2011 inklusive
virksomhetsberetning
Revisjonsberetning
Regnskap
Konsert- og besøksoversikt
Beretning om virksomheten
Fremførte norske verk
Fremførte utenlandske verk
Bergen Filharmoniske Orkester
Gjestende kunstnere
Styrende organer

STYRE- OG VIRKSOMHETS- BERETNING 2011

SAMFUNNSOPPDRAG

Stiftelsen Harmonien definerer sitt hovedoppdrag på vegne av samfunnet rundt seg slik:

Stiftelsen skal gjennom Bergen Filharmoniske Orkester fremføre kunstmusikk av høy kvalitet i Bergen, regionalt, nasjonalt og internasjonalt, og skal som nasjonal formidlingsinstitusjon gjøre denne musikken tilgjengelig for et bredest mulig publikum.

Som nasjonal musikk institusjon skal stiftelsen fremme og utvikle interessen for symfonisk musikk i landet vårt og bidra til fornyelse og utvikling av kunstformen.

Som Bergen og Vestlandets eget nasjonale symfoniorkester skal Bergenfilharmonien være toneangivende kulturaktør og orkester for alle her vest. Stiftelsen produserer i hovedsak symfonikonserter, men også andre konserttyper og forestillinger i ulike formater, hvorav flere i samarbeid med andre institusjoner. Orkesterets hovedarena er Grieghallen i Bergen, men et antall konserter er lagt utenom Bergen, hovedsakelig på Vestlandet og på turneer til utlandet. Orkesteret gjør flere CD-produksjoner årlig, og mange av konsertene blir overført av NRK til et nasjonalt og et internasjonalt publikum. Stiftelsen har et omfattende formidlingsprogram overfor barn og unge.

VIRKSOMHETEN

Stiftelsen kan vise til en meget bred og omfattende virksomhet i 2011. Det samlede publikumstall har aldri vært høyere i selskapets historie.

Publikumstilbud

- Stiftelsen ga 108 konserter og andre arrangementer, alene eller i samarbeid med andre (inkl. kammerkonserter, operacafé, gjestespill, ulike skolekonserter, opera og ballett).

- 18 av konsertene fant sted utenfor Bergen – hvorav 11 i utlandet på turne til Sverige, Tyskland og Østerrike, som inkluderte konserthusene i Gøteborg, Bielefeld, Köln, Düsseldorf, Heidelberg, Frankfurt (Alte Oper), Stuttgart, München (Gasteig), Berlin (Philharmonie), Linz (Brucknerhaus), Wien (Konzerthaus). De fleste av konsertene ble gitt for fulle hus, og turneen må betegnes som orkestrets gjennombrudd i Tyskland.
- 7 konserter ble arrangert på Vestlandet utenom Bergen. Bl.a. ble en ny konsertserie introdusert i det nye kulturhuset Oseana i Os.
- En friluftskonsert på Torgallmenningen ble gjennomført i august, i samarbeid med Stiftelsens generalsponsor DNB. I tillegg medvirket orkestret under Festspillenes åpningshøytidelighet på Torgallmenningen i mai.
- Det var gjestespill av Bergen Unge Kammerorkester, blant annet ved Stiftelsens konserter på Vestlandet.
- Stiftelsen introduserte for sesongen 2011/2012 foajekonseptet «Tett på», med introduksjonsforedrag, samtaler og mini konserter i foajeen. 23 slike arrangement ble gjennomført i 2011.

Publikumsoppslutning

- Bergenfilharmoniens konserter og andre arrangementer ble besøkt av i alt 112.428 personer. De 78 konsertene i Grieghallen (inkl. Domkirken og Håkonshallen) samlet 76.349 publikummere.
- Orkesteret samlet 17.000 publikummere på sine utenlandskonserter og 2.719 publikummere på sine turnekonserter på Vestlandet.
- Orkesterets 23 konserter rettet mot barn og unge ble besøkt av 21.187.

Radio og TV

- NRK2 gjorde to TV-opptak våren 2011: Ketil Hvoslefs klaverkonsert med Leif Ove Andsnes/, deretter orkestrets

turneprogram for Tyskland /Østerrike med Martin Grubinger/Litton. I tillegg gjorde NRK2 reportasje fra konserten i Wien.

- På grunn av den pågående konflikt mellom noteforlagene og NRK, ble antall radiooverføringer fra orkestrets konserter redusert også i 2011. Bare 13 av disse ble overført for radioens P2. NRK regner at hver konsert gjennomsnittlig har omlag 35.000 lyttere, hvilket vil si totalt omlag 450.000 lyttere i løpet av 2011.

CD-utgivelser

Bergen Filharmoniske Orkester er meget tydelig til stede på den internasjonale musikkscenen også gjennom sitt intensive CD-innspillingsprogram. Syv CDer er utgitt i 2011. For komplett oversikt, se side 29.

Kunstneriske samproduksjoner

Selskapet er medstifter og hovedsamarbeidspartner for Den Nye Opera. Orkestret deltok i 2011 på tre av DNOs produksjoner. I februar ble Offenbach/Hoffmanns Eventyr oppført med 4 forestillinger, mens høstens store satsning var en samproduksjon av Wagner/Siegfried, fremført to ganger konsertant under ledelse av Kent Nagano. Stiftelsen er naturligvis også hovedsamarbeidspartner for Festspillene i Bergen. Som Festspillenes åpningsforestilling ble Den Nye Operas produksjon av Stravinskij/Oedipus Rex fremført. Festspillene ble avsluttet med BFOs to fremførelser av Verdis Requiem under ledelse av sjefdirigent Andrew Litton.

Konsertrepertoar

Orkestret har i beretningsåret videreført hovedsatsningen på det store symfoniske repertoar, med bl.a. vekt på Gustav Mahlers symfonier i jubileumsårene 2010 og 2011. Repertoaret har for øvrig vært bredt sammensatt, også med innslag av populærmusikk. Orkesteret oppførte totalt 212 komposisjoner av ulike opphavsmenn. 52 av verkene var samtidsverker av norske og utenlandske komponister.

I alt 30 dirigenter gjestet orkesteret i løpet av året. Antallet solister var 40, derav 21 kvinner.

3 solister kom fra orkesterets egne rekker.

Formidling til barn og unge

Stiftelsen introduserte for skoleåret 2009/2010 sitt formidlingsprogram "Bli inspirert!", i samarbeid med Den kulturelle skolesekken. Alle sjetteklassinger i Bergen kommune inviteres til å være med på en generalprøve med orkestret og møte med orkesterpedagogen som introduserer til orkestret. Hver klasse får dessuten besøk av orkesterpedagogen i en skoletime for å forberede elevene på musikken, komponisten og orkestret. Læringsprogrammet er nettbasert og knyttet til skoleportalen Its learning og musikkprogrammet Music Delta.

11 Julesanger ble i 2009 spilt inn i forbindelse med et nettbasert formidlingsprosjekt der barn kan være solist med orkesteret hjemme ved sin egen PC, gjøre opptak av seg selv og sende det som et digitalt julekort. Prosjektet ble igangsatt i samarbeid med Grieg Music Education, lansert høsten 2010 og gjentatt i 2011.

Ny strategisk finansiell samarbeidspartner

Stiftelsen Harmonien inngikk høsten 2011 en ny og viktig samarbeidsavtale med Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen (SKGJ). Som «jubileumssponsor» støtter SKGJ selskapet med 12,1 millioner kroner knyttet til kunstnerisk utvikling og formidling frem mot sitt 250-års jubileum i 2015. Støtten fordeles over perioden 2012-2015 og muliggjør engasjement av fremstående gjestedirigenter og solister, finansiering av en ny musikerstilling (solocellist) i fire år, gjennomføring av grunnlovskonsert i 2014, jubileumskonsert i 2015, gjestespill på PROMS (London) i 2014 eller 2015, anskaffelse av nytt konsertflygel samt investering i lyd- og bildeformidling fra Grieghallen til et større publikum, såkalt «digital konsertsal». Med denne avtalen har Stiftelsen fått en avgjørende bidragsyter til dets jubileumssatsning. Jubileumssponsoratet vil bidra til at Bergen Filharmoniske Orkester videreutvikles og styrkes som et ledende og moderne symfoniorkester.

ØKONOMI

Regnskapsmessig driftsresultat

Årsresultatet for 2011 viser et bokført underskudd på kr. 1.391.000,-. Dette skyldes i hovedsak høyere prosjektkostnader på enkelte produksjoner enn budsjettet samt noe lavere egeninntekter enn forutsatt. Likevel har billettinntektene ikke tidligere vært høyere enn i 2011.

Stiftelsen Harmonien hadde i 2011 totale driftsinntekter inkl. offentlige tilskudd på i alt kr 124 mill. Årets investeringer på kr 5,7 mill. har medgått til inventar, instrumentkjøp og utstyr samt kjøp av tjenesteleilighet. Kortsiktig gjeld på kr. 17,3 mill. består av leverandørgjeld, offentlige avgifter, opparbeidede feriepengar og periodiseringer. Stiftelsen har ikke anledning til å oppta lån uten Kulturdepartementets godkjenning og har av den grunn ikke langsiktig gjeld.

Netto kontantstrøm fra årets drift er på kr. 3,6 mill. Stiftelsens likviditet er tilfredsstillende. Etter styrets oppfatning har Stiftelsen Harmonien i 2011 oppfylt de resultatkrav som Kulturdepartementet har satt for driften.

Disponering av årsresultatet

Styret har besluttet at underskuddet stort kr. 1,4 mill. føres mot fri egenkapital. Stiftelsens egenkapital er ved utgangen av året dermed kr. 20,9 mill. Styret minner om at kr. 9,5 mill. av egenkapitalen skyldes en eksternt gitt planendring i 2010 iht NRS for føring av pensjonsforpliktelser i regnskapet.

Finansiell risiko

Stiftelsen er ikke vesentlig eksponert for endringer i rentenivå eller valuta.

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapslovens paragraf 3 – 3 bekreftes det at forutsetningene om fortsatt drift er til stede. Til grunn for vurderingen ligger resultatregnskapet for 2011 og stiftelsens prognoser for årene fremover. Stiftelsen er i en sunn økonomisk og finansiell stilling. Det er likevel grunn til å understreke

bekymringen ved det begrensede handlingsrommet som stiftelsen stilles overfor i den løpende drift. Flexibiliteten på 12 måneders sikt utgjør kun omlag 15-17 % av det samlede driftsbudsjettet. Dette betyr at vår kunstneriske produksjon (konsert, turne, formidling, innspillinger osv) må ha en særskilt tilleggsfinansiering. Statens bidrag dekker i hovedsak kun utgiftene til opprettholdelse av den faste driftsorganisasjonen, ikke utnyttelsen av den i forhold til selskapets formål. Ved inngangen til 2011 er denne situasjonen blitt ytterligere negativ, idet den årlige lønns- og priskompensasjon ikke er tilstrekkelig til å dekke opp påregnelig økning i lønns- og driftskostnader. Aktiviteten må derfor tas noe ned for 2012.

Enn videre står Stiftelsen overfor en betydelig utfordring når det gjelder utviklingen i selskapets pensjonsforpliktelser og de tilhørende årlige kostnader. Disse beregnes å øke vesentlig som følge av eksternt gitte endringer i beregningsforutsetningene. En vesentlig del av egenkapitalen forventes å måtte disponeres til dette formål allerede i regnskapet for 2012.

ORGANISASJON

Styre, ledelse og personale

Styrets sammensetning har vært uendret frem til periodens slutt. Pr. 1.1.2012 fratradte styrets leder Anne Kverneland Bogstnes samt styremedlemmene Åse Hedstrøm og Zoita Jacobsen. Som nye faste medlemmer av styret oppnevnte Staten v/Kulturdepartementet Anne-Gine Hestetun som styrets leder samt Helena Wessman og Haci Akman.

Sjefdirigert og kunstnerisk leder Andrew Litton startet pr august 2011 sin 9. sesong med Bergenfilharmonien. Hans kontrakt ble våren 2011 forlenget frem til jubileumsåret 2015. Andrew Litton ble i 2011 av HM Kong Harald utnevnt til Ridder av Den kongelige norske fortjenstorden for sitt kunstneriske samvirke med Bergen Filharmoniske Orkester. Første gjestedirigert Juanjo Mena startet i august 2011 sin 4. sesong. Hans kontrakt utløper juni 2013.

Trond Husebø overtok som assistentdirigert fra 1.9 2009, med utløp av kontrakt pr juni 2011. Som ny assistentdirigert fra høsten 2011 ble engasjert Halldis Rønning. Ved utløpet av 2011 talte orkesteret 98 årsverk. Det var 18,6 årsverk i stab og ledelse.

Stiftelsen Harmonien har som mål å være en arbeidsplass med full likestilling mellom kvinner og menn. Stiftelsens policy er at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, avansement og rekruttering. Stiftelsen Harmonien har tradisjonelt rekruttert fra miljøer hvor antall kvinner og menn er jevnt representert.

Av stiftelsens 118 ansatte er 52 kvinner. Av styrets åtte medlemmer er to kvinner. I stiftelsens ledergruppe på seks er to kvinner. I orkesteret følges regulativlønn som er lik for kvinner og menn. Gjennomsnittlig årslønn for kvinner er kr 492.923,-, mens den for menn er kr 510.339,-.

Personalmessig er Stiftelsen meget bredt sammensatt med hensyn til etnisitet og opprinnelsesland. Over 20 ulike nasjonaliteter er representert blant musikerne. Rekrutteringsprosessen er åpen og internasjonal, og slik den praktiseres i dag tilsier den kun vektlegging av kvalitet i prøvespill bak skjermvegg. Det er i denne sammenheng ikke aktuell politikk å vektlegge etnisk opprinnelse. De administrative ledelses- og støtteressurser er svært få, men stabile, og slik ressursituasjonen er per i dag gis det intet rom for en nødvendig utvidelse for blant annet å møte mangfoldsutfordringene og de generelle formidlingsutfordringene. For å øke selskapets egeninntekter er en salgsmedarbeider ansatt i prosjektstilling.

Arbeidsmiljø - HMS

Sykefraværet i stiftelsen viser en synkende tendens og var på totalt 3,7 % i 2011 (4,5 % i 2010, 6,1% i 2009). SH gir de ansatte tilbud om massasje, og ulike former for forebyggende fysikalsk trening til subsidiert pris, noe som har bidratt til at sykefraværet ikke er høyere. Man tilstreber også rullering i

arbeidsoppgavene for å hindre slitasje. Dette gjelder særlig i orkesteret. Det har ikke forekommet eller er blitt rapportert alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året.

Det har vært arbeidet jevnlig med sikte på et godt og forsvarlig arbeidsmiljø, og det iverksettes løpende tiltak for forbedringer. I 2010 ble det gjennomført en arbeidsmiljøkartlegging i samarbeid med AFF (Administrativt Forskningsfond). En omfattende spørreundersøkelse fikk en eksepsjonelt høy svarprosent og bekreftet at organisasjonen ikke har alvorlige problemer, men tydeliggjorde at fokus på videre utvikling av organisasjonen er viktig for stiftelsen.

Samarbeidet med AFF ble videreført i 2011 med sikte på drøfting og implementering av tiltak. Særlige områder har vært den totale organisasjons- og ledelsesstrukturen, herunder lederrollen for gruppelederne i orkestret, etablering av møtearenaer for grupper og for gruppelederne på tvers, gjensidig forståelse for musikernes og administrasjonens respektive roller og oppgaver, samt behovet for en balansert avstemming mellom program/ambisjoner, arbeidsbelastning og kapasitet.

Stiftelsens arbeidsmiljøutvalg er et organ som skal virke for gjennomføringen av arbeidsmiljølovgivningen i virksomheten. Utvalget har medlemmer fra virksomhetsledelsen så vel som fra de ansatte, med like mange representanter fra hver gruppe, og har hatt jevnlig møter gjennom året. I tillegg har institusjonsledelsen jevnlig kontakt- og drøftingsmøter med de ansattes tillitsvalgte. Samarbeidet har vært konstruktivt og bidratt positivt til driften. Samlet sett har man funnet frem til tilfredsstillende løsninger på aktuelle problemstillinger gjennom dialog mellom de involverte parter.

Stiftelsen Harmonien forurenser ikke det ytre miljø.

UTSIKTENE FREMOVER

Kjennskap og omdømme

Stiftelsen gjennomførte ved inngangen til beretningsåret en spørreundersøkelse blant et statistisk utvalg av bosatte i Bergen om

kjennskap og omdømme til Bergenfilharmonien. Undersøkelsen ga blant annet følgende informasjon:

- Om lag en fjerdedel av bergenserne sier at de har svært god eller ganske god kjennskap til orkestret.
- Rundt 70% av alle spurte slutter seg til påstanden om at Bergenfilharmonien gir god reklame for Bergen og har stor betydning for den kulturelle utvikling i Bergen.
- Vel 60% er helt eller delvis enige i at Bergen Filharmoniske Orkester holder et høyt internasjonalt nivå (samtidig som de resterende 40% er usikre, altså ikke nødvendigvis uenige).
- Omlag en femtedel av bergenserne besøker våre konserter fra minst en gang i måneden til minst en gang i året.
- Ytterligere en femtedel går på våre konserter sjeldnere enn en gang i året.
- Av de som går på våre konserter er hele 90% helt eller delvis enige i at de berører og beriker og at de gir opplevelser man ikke får andre steder.
- 25% av bergenserne oppgir at de er svært eller ganske interessert i klassisk musikk (særlig fra 45 år og opp, høy utdanning, kvinner, middels inntekt), mens 30% oppgir at de ikke er interessert i klassisk musikk.

Utfordringer

Omdømmeundersøkelsen gjør oss på mer enn én måte optimistisk i forhold til denne institusjonens potensiale og fremtidige utviklingsmuligheter. Undersøkelsen bekrefter antagelsen om at orkestret har et solid kvalitetsmessig omdømme blant byens befolkning, samtidig som den også indikerer et publikumspotensiale. De tilbakemeldinger vi mottar nasjonalt og internasjonalt på våre kunstneriske produksjoner tilsier det samme. Årets meget gode publikumstill illustrerer at publikum verdsetter orkestrets meget høye kvalitet.

Samtidig konstaterer vi at institusjonen for den nærmeste fremtid stilles i utsikt et svært lite handlingsrom i forhold til ønsket ekspansjon og ambisjoner om videre utvikling:

- Økonomien er svært sårbar ved uforutsette hendelser
- Selskapets pensjonsforpliktelser beregnes å stige vesentlig
- Orkestret er ikke fullt utbygget
- Selskapet har en liten og sårbar administrasjon
- Det er hard konkurranse om publikums tid og penger
- Sponsormarkedet for kultur i Bergen er svakt utviklet
- Det er - tildels konjunkturbetinget - lav betalingsvilje for gjestespill internasjonalt
- Vi registrerer et variabelt gjennomslag i media for vårt kunstuttrykk
- Det er et sviktende fokus på estetiske fag i grunnskolen

Vår visjon

Styre og ledelse har en sterk ambisjon om å åpne institusjonen ytterligere opp i forhold til omgivelsene frem mot orkestrets 250-års jubileum i 2015. Vi vil sikre et større allemannseie og et sterkere og bredere eierskap til vår virksomhet. Vi vil bevege, berike og utgjøre en forskjell for flere. Samtidig skal kvalitetsmålestokken alltid være den internasjonalt høyeste. Organisasjonen har derfor samlet seg om visjonen "det åpne orkestret" som retningsgivende for arbeidet vårt i årene fremover. Den refererte kjennskaps- og omdømmeundersøkelsen understøtter disse ambisjoner.

Våre strategiske hovedmål

I tråd med ovenstående har organisasjonen justert sine hovedstrategier og forlenget tidshorisonten til 2015.

- Bergen Filharmoniske Orkester skal være et internasjonalt toneangivende symfoniorkester som ut fra sin kvalitet etterspørres på de viktigste konsertarenaer hjemme og ute og tiltrekker seg de beste musikere, dirigenter, solister og komponister, og som gjennom sine programmer og fremførelser berører og engasjerer et bredt sammensatt publikum.
- Jubileumsåret og -sesongen skal gjøres til en så markant hendelse at den gir stor nasjonal og internasjonal oppmerksomhet, setter spor i musikkverdenen, sikrer varig økt

publikumsoppslutning, et varig styrket omdømme og økt bevissthet om kunstmusikkens betydning for mennesker og samfunn.

- Bergen Filharmoniske Orkester skal gjennom konserter i Grieghallen og på andre fremførelsesarenaer, i ulike formater og gjennom ulike medier være det foretrukne møtestedet for alle musikkinteresserte på Vestlandet
- Turneer, oppsøkende virksomhet, innspillinger og digitalt distribuerte fremførelser skal nå et stort og mangfoldig publikum.
- Samlet antall publikummere bør ikke være lavere enn 90.000 per år, og bør fortrinnsvis overstige 100.000 per år.
- Bergen Filharmoniske Orkester med dets prosjekter og programmer skal være en foretrukket samarbeidspartner for sponsorer og mesener blant kulturinstitusjonene i Bergen.
- Stiftelsen skal søke en aktiv og tillitsfull dialog med sine offentlige bidragsyttere og øvrige samarbeidspartnere, og gjennom interaksjon med andre kunst- og kulturaktører søke overordnede grep som kan gi synergier og merverdier, kunstnerisk, publikumsmessig og økonomisk.
- Stiftelsen skal utvikle seg som en attraktiv arbeidsplass for høyt kvalifiserte musikere så vel som for administrativt ansatte, og skal utvikle en optimalt fungerende organisasjon.
- Bergen Filharmoniske Orkester som merkenavn skal tydeliggjøres og orkestrets positive omdømme skal styrkes ytterligere.
- Som nasjonalorkester vil vi sette agenda og gå foran med nytenkning og eksperimentering innenfor programlegging og formidling.

Gjennomføring av strategien er avhengig av opprettholdelse og en planmessig økning av tilskudd fra offentlige myndigheter, økte bidrag fra private samarbeidspartnere og en styrket billettsalgsinntjening.

Modernisering av Grieghallen

Stiftelsen er sterkt opptatt av at det nødvendige moderniseringsprogram for Grieghallen nå blir gjennomført.

Stiftelsen er største og viktigste leietaker og bruker av Grieghallen, og er vel den kulturinstitusjon ved siden av Festspillene i Bergen som i sin tid utgjorde den vesentligste motivator og beveggrunn for byggingen av Grieghallen. Grieghallen med dens unike arkitektur er et meget sentralt ikon for Bergen og er Bergenfilharmoniens viktigste identitetsmarkør. Stiftelsen er dessuten Bergen og Vestlandets eneste statlig finansierte musikk-institusjon.

Sammen med Festspillene og Den Nye Opera har Grieghallen tre sentrale kulturinstitusjoner som er brukere med viktige regionale og nasjonale roller og oppgaver. Grieghallen bør derfor betraktes som både et regionalt og nasjonalt kulturbygg.

Griegsalen er fortsatt en unik konsertarena i Norge. Salsutformingen med den karakteristiske himlingen er svært spesiell og akustikken har siden åpningen hatt fortjent internasjonalt ry. Publikumsfoajéen har også unike kvaliteter. Samtidig er det nå åpenbart slik at bygningen og dens infrastruktur etter over 30 års sammenhengende drift er i sterkt behov av omfattende oppgradering og modernisering. Fra vårt ståsted er det forhold langs to sentrale dimensjoner som er viktig å fremheve som negative per i dag. Den ene er produksjonsforhold og arbeidsmiljø, den andre er publikumsopplevelse og – fasiliteter.

Den tidligere gjennomførte arbeidsmiljøundersøkelsen blant Stiftelsens ansatte bekrefter med stor tydelighet at det fysiske arbeidsmiljøet i Griegsalen på flere områder er svært lite tilfredsstillende. Det er vesentlige mangler vedrørende luftkvalitet/ ventilasjon, relativ fuktighet, lys og temperatur. Kravene til fremtidige løsninger må regnes blant de viktigste tiltakspunkter i rehabiliteringsprogrammet.

Det dreier seg i sum om å løfte Grieghallen opp til en interiørmessig kvalitetsstandard, og opp til en funksjonalitet og en teknisk infrastruktur som samsvarer med dens rolle som Bergen og Vestlandets fremste kulturbygg, og som dessuten har nasjonal rolle og nasjonale oppgaver. For Stiftelsen vil det innebære en vesentlig økt mulighet til å møte fremtidens utfordringer som musikkformidlingsinstitusjon.

Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune har nå avklart sin forpliktende finansielle medvirkning. Styret vil understreke betydningen av at også staten bidrar med sin andel av finansieringen, og at dette fortrinnsvis skjer gjennom direkte investeringstilskudd til prosjektet.

Opptrapping og utvikling frem mot 250-års jubileet

Ikke minst i lys av orkestrets store 250-års jubileum ser styre og administrasjon det som

svært viktig at Grieghallens moderniseringsprogram kan ferdigstilles innen 2015. Samtidig bør det skje en planmessig opptrapping av det statlige driftstilskuddet i perioden, slik at en nødvendig videreutvikling av orkester og institusjon kan finne sted frem mot jubileet.

TAKK

Styret og administrerende direktør ønsker å takke publikum, sponsorer og samarbeidspartnere for entusiasme, oppslutning og støtte gjennom beretningsåret. Videre takker vi alle ansatte for stor innsats, sterkt engasjement og godt samarbeid i 2011. En samlet organisasjon har vist meget stor arbeidskapasitet og leveringsevne gjennom dette året.

Bergen, 21. februar 2012

Anne Gine Hestetun
Styreleder

Egil Myklebust

Audun Hasti

Haci Akman

Steinar Johansen

Helena Wessman

Dagfinn Rohde

Oddmund Økland

Bernt E. Bauge
Adm. Direktør

Til generalforsamlingen i Stiftelsen Harmonien

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Harmonien, som består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og administrerende direktørs ansvar for årsregnskapet

Styret og administrerende direktør er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og administrerende direktør finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

RESULTATREGNSKAP 2011

(Alle tall i tusen)	Noter	2011	2010
Driftsinntekter			
Tilskudd Kulturdepartementet (kap 323-70)		92 958	86 171
Billettinntekter			275
Andre inntekter		7 563	5 686
Sum driftsinntekter	7	107 386	100 028
Driftskostnader			
Lønnskostnader	5, 6	91 419	74 529
Avskrivninger	2	790	791
Andre driftskostnader	6	34 480	31 912
Sum driftskostnader		126 689	107 232
Driftsresultat		-2 236	9 118
Renteinntekter		888	871
Andre finanskostnader		43	55
OVERSKUDD (+)/ UNDERSKUDD (-)		-1 391	9 934
DISPONERING ÅRETS RESULTAT			
Overført fra (-)/til (+) annen egenkapital		-1 391	9 934
		-1 391	9 934

BALANSE 31.12.2011

(alle tall i 1000)	Noter	2011	2010
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Grunnkapital	4	4 791	4 791
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	4	16 133	17 524
Sum egenkapital		20 924	22 315
Gjeld			
Avsetninger			
Pensjonsforpliktelser	5	1 277	1 864
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		1 179	1 183
Skyldige offentlige avgifter		5 192	5 900
Annen kortsiktig gjeld		10 918	11 888
Sum kortsiktig gjeld		17 289	18 971
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		39 490	43 150

Bergen, 21. februar 2012

Anne Gine Hestetun
Styreleder

Egil Myklebust

Audun Hasti

Haci Akman

Steinar Johansen

Helena Wessman

Dagfinn Rohde

Oddmund Økland

Bernt E. Bauge
Adm. Direktør

BALANSE 2011

(Alle tall i tusen)	Noter	2011	2010
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Instrumenter, noter, inventar , m.m.	2	11 093	10 502
Fast eiendom	2	3 897	
Fordringer			
Kontolån til staten	8	2 500	2 500
Pensjonsmidler	5	5 474	11 333
Sum anleggsmidler		22 964	24 335
Omløpsmidler			
Fordringer		148	578
Andre fordringer		2 484	2 702
Sum fordringer		2 632	3 280
Bankinnskudd, likvider			
Bankinnskudd, kontanter	3	13 894	15 535
Sum omløpsmidler		16 526	18 815
SUM EIENDELER		39 490	43 150

KONTANTSTRØMANALYSE 2011

(Alle tall i hele tusen)		2011	2010
Likvider tilført/brukt på driften			
Årets resultat		(1 391)	9 934
Gevinst/tap ved salg av instrumenter			
Ordinære avskrivninger		790	791
Økning avsetning pensjonsforpliktelser		(587)	(3 449)
Endring i pensjonsmidler		5 859	(9 560)
Endring i kunder, leverandører		426	37
Endring i varebeholdning		0	0
Endring i andre kortsiktige fordringer / gjeld		(1 460)	(267)
Netto likviditetsendring fra årets drift	(A)	3 637	(2 514)
Likvider tilført/brukt på instrumenter o.l.			
Investering i instrumenter o.l.		(5 278)	(978)
Salg av anleggsmidler		0	
Netto likviditetsendring fra investeringer	(B)	(5 278)	(978)
Likvider tilført/brukt på finansiering			
Økning/opptak av langsiktig gjeld		0	0
Netto likviditetsendring fra finansiering	(C)	0	0
Netto endring i likvider gjennom året	(A+B+C)	(1 641)	(3 492)
Likviditetsbeholdning 1.1.		15 535	19 027
Likviditetsbeholdning 31.12.		13 894	15 535
Kontroll		0	

STIFTELSEN HARMONIEN

Noter til regnskapet 2011

NOTE 1: Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen et år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet. Kortsiktig fordringer er nedskrevet med avsetning til forventet tap.

Varige driftsmidler

Anleggsmidlene er vurdert til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom det inntreffer et vesentlig verdifall som ikke forventes å være av forbigående art. Varige driftsmidler avskrives over forventet levetid. Direkte vedlikehold kostnadsføres under driftskostnader mens påkostninger og forbedringer tillegges driftsmiddelet og avskrives i takt med dette.

Pensjoner

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser beregnes etter lineær opptjening basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, frivillig avgang, osv. Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelser i balansen. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer i pensjonsplaner, fordeles over antatt gjenværende opptjeningstid. Endringer i forpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik i beregningsforutsetningene (estimatendringer), fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid hvis avvikene ved årets begynnelse overstiger 10% av det største av brutto pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Likviditetsbeholdning omfatter kontanter og bankinnskudd.

Inntekter

Billettinntekter inntektsføres når konserten gjennomføres. Abonnementsinntekter periodiseres og inntektsføres jevnt i forhold til de forestillinger det gjelder. Sponsorinntekter inntektsføres ihht. gjennomføringen av det aktuelle prosjekt som støttes.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta vurderes etter kursen ved regnskapsårets slutt. Stiftelsen hadde gjennomsnittlig 110 årsverk i 2009.

Lønn til adm.direktør er utbetalt med kr 906.384,-. Andre lønnsrelaterte ytelser utgjorde i 2009 kr 155.864,-. I tillegg har han pensjonsordning på lik linje med andre ansatte.

Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelse til fordel for administrerende direktør, styremedlemmer eller deres nærstående. Samlet lån til de ansatte er kr 144.335,-.

Styrehonorar er utbetalt med kr. 156.000

Revisjonshonorar i 2009 var kr.127.500 inkl. mva. Honorar til revisor for andre tjenester utgjorde for 2009 kr. 9.332,50.

NOTE 2: Instrumenter, noter, inventar og utstyr

(Alle tall i hele 1.000)

	Kantine	Øvingsrom	Inventar/utstyr	Instru- menter	Noter	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	1 050	1 700	4 752	14 306	498	22 306
Tilgang			717	1 040		1 757
Avgang				420		420
Anskaffelseskost 31.12.	1 050	1 700	5 469	14 926	498	23 643
Akk. avskrivninger 01.01.	984	1 592	3 063	5 841	324	11 804
Årets avskrivninger	18	40	459	250	24	791
Avgang avskrivning				45		45
Akk. avskrivninger 31.12.	1 002	1 632	3 522	6 046	348	12 550
Bokført verdi 31.12.	48	68	1 947	8 880	150	11 093
Avskrivningstid	5-15 år	10-20 år	3-10 år	5 - 20 år	20 år	

NOTE 3: Bankinnskudd, likvider

(Alle tall i hele 1.000)

	2011	2010
Bankkonti med bunden anvendelse		
Skattetrekk	3 377	3 107
Depositum	122	121
Sum bankkonti med bunden anvendelse	3 499	3 228
Bankkonti med fri anvendelse	10 395	12 307
Sum bankinnskudd, kontanter	13 894	15 535

NOTE 4: Egenkapital

(Alle tall i hele 1.000)

	Grunnkapital	Annen egenkapital	Sum
IB Egenkapital pr 1.1.	4 791	17 524	22 315
Årets resultat		-1 391	-1 391
UB Egenkapital pr 31.12.	4 791	16 133	20 924

NOTE 5: Lønn og pensjonskostnader

(Alle tall i hele 1.000)

	2011	2010
Lønn og honorarer	74 369	68 060
Arbeidsgiveravgift	8 805	8 246
Pensjonskostnader	7 594	-2 487
Andre ytelser	651	710
Sum lønnskostnader	91 419	74 529

PENSJONER

Stiftelsen har en kollektiv pensjonsforsikring for sine ansatte i Vital Forsikring ASA. Pensjonsforpliktelsen er en ytelsesbasert ordning som er tatt inn i stiftelsens balanse. Ordningen tilfredstiller krav til obligatorisk tjenestepensjon. Pensjonsordningen omfatter i alt 118 personer. Ordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. NRS anbefalinger knyttet til økonomiske forutsetninger er lagt til grunn ved beregning av pensjonsforpliktelsen.

Gammel AFP-ordning ble i februar 2010 vedtatt avvirket og det var kun mulig å gå av med førtidspensjon etter den gamle ordningen fram til 31.12.2010. Gevinsten ved avvirkningen av ordningen er inntektsført i 2010, og presentert som en reduksjon av lønnskostnader. Ved avvirkningen av den gamle AFP-ordningen viste det seg å være en betydelig underdekning i ordningen. Denne underdekningen må medlemsbedriftene dekke opp gjennom fortsatt innbetaling av premier for de kommende fem årene. Selskapets andel av denne underdekningen er estimert og avsatt for i regnskapet. Som erstatning for den gamle AFP-ordningen er det etablert en ny AFP-ordning. Den nye AFP-ordningen er, i motsetning til den gamle, ikke en førtidspen-

sjonsordning, men en ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut den nye AFP-ordningen fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb, og den gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år. Den nye AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingene kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Det betales ikke premie i den nye ordningen før i 2011, og da er premien fastsatt til 1,4 % av samlede utbetalinger mellom 1 G og 7,1 G til bedriftens arbeidstakere (estimert til NOK 110.000). Det er ikke fondsoppbygging i ordningen og det forventes at premienivået vil øke for de kommende årene.

Musikerne har særaldersgrense på 65 år og er ikke omfattet av den nye AFP-ordningen. Pensjon fra 62-65 år er ivare tatt ved avsetninger til bruttogarantifond (85-årsregelen)

Pensjonsregulering av offentlige pensjoner er endret i 2010. Effekten av endringen er behandlet som en planendring og resultatført som en reduksjon av lønnskostnadene i 2010.

Årets pensjonskostnad:	2011	2011
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	6 024	5 662
Rentekostnad av påløpte pensjonsforpliktelser	5 342	5 436
Omkostninger	352	347
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-5 205	-4 947
Armortisering av estmatavvik	1 251	557
Medlemmenes innskudd	-1 088	-1 021
Arbeidsgiveravgift	918	916
Planendring	0	-9 437
ÅRETS PENSJONSKOSTNAD	7 594	-2 487

Finansiell status pr. 31.12:	2011	2010
Beregnete pensjonsforpliktelser pr 31.12.	142 466	117 820
Pensjonsmidler (til markedsverdi) pr 31.12.	101 499	96 714
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-51 020	-33 658
Arbeidsgiveravgift	5 857	3 084

Netto pensjonsforpliktelse	-4196	-9468
Overfinansiert ordninger ført som langsiktig fordring	5 474	11 333
Underfinansiert ordninger ført som langsiktig gjeld	1 272	1 865
Netto pensjonsforpliktelse	-4 202	-9 468

Balansført som:

Netto pensjonsforpliktelse for ordninger med underdekning	1 272	1 864
Netto pensjonsmidler for ordninger med underdekning	-5 474	-11 333
Sum netto pensjonsforpliktelse/ -midler	-4 202	-9 469

Økonomiske forutsetninger:

Diskonteringsrente	3,80 %	4,60 %
Forventet lønnsregulering	3,25 %	3,50 %
Forventet G-regulering	3,25 %	3,75 %
Forventet regulering av løpene pensjon	2,50 %	3,00 %
Forventet avkastning på fondsmidler	4,10 %	5,40 %
Forventet årlig avgang før/etter 40 år	2% / 0%	2% / 0%

De aktuariemessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer.

NOTE 6: Antall ansatte og lønn til ledende personer

Stiftelsen hadde gjennomsnittlig 117 årsverk i 2011.

Utbetalt lønn for administrerende direktør er kr 1.043.157. Andre lønnsrelaterte ytelser utgjorde kr 9.367. Pensjonsordning på lik linje med andre ansatte kommer i tillegg. Kontrakten inneholder klausul om ventelønn.

Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelse til fordel for administrerende direktør, styremedlemmer eller deres nærstående. Samlet lån til de ansatte er kr 256.732,-.

Styre honorar er utbetalt med kr. 210.000

Revisjonshonorar i 2011 var kr.113.750 inkl. mva. For andre tjenester ble det utbetalt kr 56.636 inkl mva.

NOTE 7: Driftsinntekter

Driftsinntektene på kr 124 millioner i 2011 består av:

Tilskudd fra Kulturdepartementet utgjør kr 106 millioner. Billettinntektene utgjør kr 7,4 millioner og øvrige inntekter på kr 10,6 millioner består av turneinntekter, sponsor, gaver, mm. herav tilskudd fra Bergen Kommune på kr 300.000 til utenlandsturne.

NOTE 8: Fordring

Stiftelsen mottok i 2001 et tilskudd fra Kultur og Kirke departementet i forbindelse med innføring av pensjoner i stiftelsen sin balanse. Tilskuddet står som et avdragsfritt kontolån til staten som forrentes med 5 % årlig. Midlene er bundne.

KONSERT- OG BESØKSOVERSIKT

1. Publikumstall 2011

	2011	#kons	snitt	2010	#kons	snitt
BERGEN (Grieghallen, Håkonshallen og Domkirken)	76 349	78	979	66 158	67	988
Festspillene / utendørs	12 384	8	1 548	2 850	4	712
Familiekonsserter						
Skole og barnehage	22 104	24	921	19 404	23	843
NORGE						
Turne/kons. Utenom Bergen						
Vestlandsserien S & Fj.	2 719	7	388	2 359	9	262
UTLANDET						
Turné	17 000	11	1545	4 947	5	989
KAMMERKONSERTER/ KOR	2160	10	216	4 600	15	306
TOTALT	112 428	108	1041	78 018	96	812

2. Spesielle programmer.

Nye publikumsgrupper

I samarbeid med paraplyorganisasjonen Utdanning i Bergen arrangerte orkesteret den årlige konserten for nye studenter i Bergen. På programmet onsdag 5. oktober sto Berlioz: Romersk karneval, ouverture, Mussorgskij (arr. Ravel): Bilder fra en utstilling og Rakhmaninovs klaverkonsert nr. 3 med Leif Ove Andsnes som solist. Dirigent Andrew Grams. Samarbeidet med Studenter-samfundet fortsatte med 6 Operacafe-konserter.

I samarbeid med DNB ble det arrangert en gratis utendørskonsert på Torgallmenningen lørdag 12. august. Konserten var en folkefest for hele byen, med et spesielt fokus på yngre aldersgrupper. Med på konserten var unge artister fra Bergen; Lars Vaular og bandet Young Dreams, samt Ragnhild Hemsing på hardingfele. Konserten samlet et publikum på nærmere 10.000 og DNB overrakte en gave på kr. 100.000 til Bymisjonen under konserten. Markedsføringen var omfattende, og DNB lagde blant annet en egen reklamefilm (vist både som kinoreklame og som YouTube-film) rettet mot et yngre publikum, det ble opprettet en egen Facebookside, annonsert i trykte media samt vist reklame på kjøpesenteret Galleriet.

Bergen Filharmoniske Orkester samarbeider med Bergen Unge Kammerorkester (BUKO) som i 2011 feiret sitt 10-års jubileum med blant annet jubileumskonsert i Bergen Domkirke med Melina Mandozzi som solist. Totalt ga BUKO 11 konserter i 2011. To av disse var distriktskonserter i samarbeid med Bergen Filharmoniske Orkester. BUKO hadde også en konsert i orkesterets familieserie (Med tango i blodet!). Solister var Valerie Lillebjerka, bandoneon, og Sveinung Lillebjerka, fiolin. BUKO mottok Bergenhus og Årstads kulturkontors ungdomspris for 2011.

Gjennom konseptet «Tett på!» ble det i løpet av sesongen presentert 23 ulike arrangementer i foajeen tilknyttet orkesterets konserter i Grieghallen. Arrangementene besto av konsert-introduksjoner, intervju og foredrag samt uformelle musikalske nachspiel etter

hovedkonserten. Sjeffdirigent Andrew Litton og residensmusiker Lawrence Power innledet høstens Tett på! med et musikalsk nachspiel umiddelbart etter sesong-åpningen. Foredragsholdere har vært kunstprofessor Gunnar Danbolt, biskop Halvor Nordhaug, direktør ved Edvard Grieg museum Ingrid Røynesdal og Baldur Brönnimann. Programsjef Ronald Vermeulen har hatt samtaler med kunstnere som Carl Davis, Lawrence Power og Frangois-Xavier Roth. Residensmusiker Lawrence Power, Andrew Litton, BIT20 Ensemble og Leif Ove Andsnes har bidratt til de musikalske nachspiel etter konsertene.

Det ble arrangert 20 konserter for og med barn og unge; 4 familiefeststillinger, balletten Nøtteknekkeren og 8 skolekonserter.

De Unges Konsert ble arrangert i Grieghallen 12. april. Med støtte fra Kavlifondet hadde konserten dette året for første gang en nordisk dimensjon siden det ble arrangert prøvespill både i Göteborg og i København, i tillegg til som vanlig i Bergen og Oslo. Prøvespillene ble holdt i samarbeid med Högskolan i Göteborg, Det Kgl Musikkonservatorium i København, Barratt Due Musikkinstittutt i Oslo og Griegakademiet i Bergen.

3. Turnekonserter i Norge. Vestlandet.

7 konserter ble arrangert på Vestlandet utenom Bergen. Bl.a. ble en ny konsertserie introdusert i det nye kulturhuset Oseana i Os. Verket «Brytestad» av Glenn Erik Haugland ble urfremført i Oseana 9. september under orkesterets første konsert i det nye kulturhuset. Totalt publikum på de syv konsertene var 2719.

7. januar: Førdehuset
Nyttårskonsert

8. januar: Sogndal kulturhus
Nyttårskonsert

9. februar: Festiviteten, Haugesund
Festkonsert for
Johan Svendsen

Bjarte Engeset,
dirigent og konferansier
Melina Mandozzi, fiolin

17. juni: Hardingtonar, Norheimsund
Andrew Litton, dirigent
Stephen Hough, klaver

9. september: Oseana, Os
Andrew Litton, dirigent
Lawrence Power, bratsj

16. september: Valenfestivalen,
Haugesund
Andrew Manze, dirigent
Håvard Gimse, klaver

21. desember: Oseana, Os
Matthew Halls,
dirigent og cembalo
Melina Mandozzi, fiolin

4. Utenlandsturneer

I perioden 25. mars – 8. april 2011 dro orkesteret på turne til Sverige, Tyskland og Østerrike, som inkluderte følgende konserter;

26. mars: Göteborg, konserthuset
27. mars: Bielefeld, Oetkerhalle
28. mars: Köln, Philharmonie
29. mars: Düsseldorf, Tonhalle
30. mars: Heidelberg, Stadthalle
1. april: Linz, Brucknerhaus
2. april: Wien, Konzerthaus
3. april: München,
Philharmonie Gasteig
4. april: Berlin, Philharmonie
6. april: Stuttgart, Liederhalle
7. april: Frankfurt, Alte Oper

De fleste av konsertene ble gitt for fulle hus, og publikumsbesøket var 17.000 totalt. Turneen må betegnes som orkestrets gjen-nombrudd i Tyskland. Sjeffdirigent Andrew Litton ledet turneen og solist var den østerrikske perkusjonisten Martin Grubinger. På turneen fikk orkesteret sin debut i Berlin-filharmonien. Mediedekningen var svært god med totalt 63 oppslag fordelt på 37 redaksjonelle oppslag (forhåndsomtaler og intervjuer i Tyskland, Østerrike, England og Norge) og 26 konsertkritikker. NRK TV ved

Arild Erikstad gjorde opptak i Wien som siden ble sendt på NRK TV sammen med konsert-opptak fra Grieghallen. Som en del av PR-arbeidet i Tyskland og Østerrike, inngikk også promotering av orkesterets innspillinger og ikke minst nyheten om kontraktforlengelsen med Andrew Litton som ble nevnt i flere av omtalene og kritikkene. Komponisten Rolf Wallin var tilstede i Wien og i Berlin.

Orkesteret hadde med seg tre konsert-program på turneen;

Konsertprogram I:

Edvard Grieg: Peer Gynt suite nr. 1
Rolf Wallin: Das war Schön!, konsert
for slagverk og orkester
Peter Tsjaikovskij: Symfoni nr. 6

Konsertprogram II:

Richard Wagner: Den flygende hollender,
ouverture
Rolf Wallin: Das war Schön!, konsert
for slagverk og orkester
Peter Tsjaikovskij: Symfoni nr. 6

Konsertprogram III:

Edvard Grieg: Peer Gynt suite nr. 1
Rolf Wallin: Das war Schön!, konsert
for slagverk og orkester
Sergej Rakhmaninov: Symfoni nr. 2

Göteborgsposten: «Men historien tynger på inget vis spelet, i stället är det en påfallande fräsch och modern känsla som präglar framförandena under orkesterens nuvarande chefsdirigent, amerikanen Andrew Litton... Brilljant är Andrew Littons och orkesterens tolkning av Rachmaninovs andra symfoni».

Neue Westfälische (Bielefeld)skriver:

«Die Zugabe hingegen – Griegs Letzter Frühling – erweist sich als Exempel eines üppigen Streicherapparats, der Klangschönheit und –flexibilität verknüpft, ohne je süßlich-sentimental zu wirken. Wundervoll! In die Beifallsstürme mischt sich die Hoffnung, dieses Ausnahmeorchester nicht das letzte Mal in Bielefeld erlebt zu haben».

OÖ Nachrichten (Linz): «Besucher aus dem Norden gelten als kühle and nüchterne Menschen, doch dieses Vorurteil hat das ausgezeichnete Orchester aus Bergen

(Norwegen) widerlegt. In grosser symphonischer Besetzung überzeugte es mit Präzision und Klangkultur, mit einem festen Grund aus Streichern und ausgezeichneten Bläsersolisten».

Abendzeitung (München): Das in allen Gruppen ausgewogen besetzte Orchester kultivierte eine angenehm traditionalistische, mitteleuropäische Wärme. Peter Tschaikowskys 'Pathetique' wurde dramatisch, kernig und recht handfest angegangen».

Süddeutsche Zeitung (München): Mit dem Bergen Philharmonic Orchestra hatte Grubinger allerdings auch ein minutiös und höchst flexible reagierendes Orchester an der Seite, das unter Andrew Litton schon die erste 'Peer-Gynt-Suite' von Edvard Grieg zum Ereignis werden liess. Wann je klingt Ases Tod so unendlich leise als Verlöschen eines Lebens, wann wird Anitras Tanz so erotisch und doch geradezu 'auf spitze' musiziert, steigert sich 'In der Halle des Bergkönigs' so infernalisches brachial?»

Der Tagesspiegel (Berlin): «Erst nach der Pause können die Norweger für sich einnehmen, wenn sie ihrem Chefdirigenten mit Leidenschaft durch Rachmaninows 2. Sinfonie folgen. Das wuchtige Werk ist Andrew Litton hörbar eine Herzenangelegenheit. Die grosse Geste, die romantisch-schwärmerische Emphase liegt dem Maestro mehr als jene subtile Detailarbeit, die bei Griegs Schauspielmusik nötig gewesen wäre».

Frankfurter Allgemeine Zeitung: Eine noch geschlossener Leistung war zum Schluss die 45 Minuten Aufführungsdauer beanspruchende Sinfonie Nr. 2 e-Moll op. 27 von Serge Rachmaninow – ein Werk der epischen Breite, aber auch der rhythmischen Zuspitzung. Im herrlich intensive Fluss der hohen Streicher drohte der Spannungsbogen nie abzureissen, die Entwicklung zum effektvollen Finale gelang hinreissend. Man wünschte, Rachmaninows grosse Orchesterwerke würden stets so wohlproportioniert und klangvoll entfaltet – und so hingebungsvoll musiziert wie an diesem Abend».

Frankfurter Rundschau: «Gäbe es eine Dichte- und Schwere-Skala für Orchesterklang – das Bergen Philharmonische Orchester käme auf einen beachtlichen Wert».

5. Plateinnspillinger. Radiooverføringer.

Igor Stravinsky: Ildfuglen. Stravinskys orkestreringer og arrangementer av Tsjaikovskij: Pas-de-Deux, Sibelius: Canzonetta, Chopin: Nocturne i a-dur, Grande Valse Brillante. Stravinsky: Greeting Prelude. Andrew Litton, dirigent. BIS-SACD-1874.

Johan Svendsen: Orkesterverk Vol. I; Karneval i Paris, op. 9, Romeo und Julia, op. 18, Fest-Polonaise, op. 12, Romanze, op. 26, Träume, Zorahayda, op. 11, I fjol gjætt'e Gjeitinn, Sæterjentens søndag, Norsk rhapsodi nr. 1 & 2. Marianne Thorsen, fiolin, Neeme Järvi, dirigent. Chandos 10693.

Igor Stravinsky: Vårofferet, Petrusjka. Andrew Litton, dirigent, BIS-SACD-1474. Franz Liszt: Klaverkonsert nr. 1 i E-dur, Klaverkonsert nr. 2 i A-dur Edvard Grieg: Klaverkonsert i a-moll. Stephen Hough, klaver, Andrew Litton, dirigent. Hyperion CDA67824.

Max Bruch: Fiolinkonsert nr. 1, Romanse i F-dur, strykekvintett i a-moll. Vadim Gluzman, fiolin, Andrew Litton, dirigent. BIS-SACD-1852.

Johan Halvorsen: Orkesterverk Vol. III. Symfoni nr. 3, Sorte Svaner, Bryllupsmarsch, Rabnabryllaup uti Kraakjalund, Fossegrimen, Bergensiana. Ragnhild Hemsing, hardangerfele, Marianne Thorsen, fiolin. Chandos 10664.

Catch Light: Nils Henrik Asheim: Catch Light (m/BFO). Gisle Kverndokk: Initiation Henrik Hellstenius: By the voice a faint light is shed. Jon Øyvind Ness: Mad Cap Tootling Peter Herresthal, fiolin. Peter Kates, perkusjon. Bergen Filharmoniske Orkester, Oslo Filharmoniske Orkester, BIT20 Ensemble. Aurora ACD 5066.

For innspillingen av Bruchs fiolinkonsert ble solist, dirigent og orkester hedret med den

franske plateprisen Diapason d'or de l'année 2011. Flere av de øvrige innspillinger har mottatt fremstående nominasjoner i internasjonale platetidsskrift. Hver CD-utgivelse distribueres og selges internasjonalt i flere tusen eksemplarer.

Utvalgte omtaler:

«Så legg øret tett på denne innspillingen og spør om ikke Bergen Filharmoniske Orkester er landets beste akkurat nå? Best i betydningen 'personlig', gjenkjennelig uttrykk og trygghet i egen orkesterkropp. En fryd for øret», Vårt Land, om innspillingen av Griegs og Liszts klaverkonserter.

BBC Music Orchestral Choice. «Vadim Gluzman's playing of Bruch's Concerto is superb in every way. Andrew Litton and the Bergen Philharmonic are sterling accompanists, responding with subtlety to Gluzman's nuanced phrasing and projecting great urgency in the big orchestral tutti at the end of the first movement», BBC Music Magazine July 2011, om innspillingen av Bruchs fiolinkonsert.

Recording of the Month, «The liner-note for this third volume in the Chandos traversal of Halvorsen's orchestral music states 'The music of Johan Halvorsen is one of Norway's best-kept secrets'. If there is any justice at all this will be the series of recordings to bring this delightful music to a wider audience. As in the two earlier volumes Neeme Järvi is in his considerable element aided by the quite excellent Bergen Philharmonic Orchestra and engineering/production from the Chandos top-drawer», Music Web International, om Vol. III i Johan Halvorsen Orchestral Works

Editor's Choice. «Ballet with bite. The Rite of Spring and Petrushka – with their super softs and crazy louds – might have been written with SACD in mind. Most notably, the Rite's bass drum will blow your wig off, but listen for the unusually well defined brass and low strings sounds. An essential modern alternative to classic accounts by Bernstein, Boulez, Dorati et al», Classic FM June 2011, om innspillingen av Stravinskys Vårofferet og Petrusjka.

• NRK2 gjorde to TV-opptak våren 2011: Ketil Hvoslefs klaverkonsert med Leif

Ove Andnes/, deretter orkestrets turne program for Tyskland /Østerrike med Martin Grubinger/Litton. I tillegg gjorde NRK2 reportasje fra konserten i Wien.

- På grunn av den pågående konflikt mellom noteforlagene og NRK, ble antall radiooverføringer fra orkestrets konserter redusert også i 2011. Bare 13 av disse ble overført for radioens P2. NRK regner at hver konsert gjennomsnittlig har om lag 35.000 lyttere, hvilket vil si totalt om lag 450000 lyttere i løpet av 2011.

6. Oppførte verk. Uroppføringer

Orkesteret har urfremført to verk: Ørjan Matre: Inside Out, konsert for klarinett og orkester. Verket ble urfremført 17. mars med Rolf Borch som solist og Juanjo Mena som dirigent. Konserten ble tatt opp av NRK P2 og spilt inn for kommende cd på Aurora (Norsk Komponistforening).

Glenn Erik Haugland: Brytestad. Verket ble urfremført 9. september i Oseana i forbindelse med orkesterets første konsert i det nye kulturhuset.

7. Ansatte i orkester og administrasjon

Orkesteret

Pr. 31/12-2011 bestod orkesteret av 98 faste musikere.

Vikarer og forsterkninger:

Det ble benyttet 589 vikarer og forsterkninger hvorav 257 var tilreisende.

Ansettelse i orkesteret: David Stewart, Sergey Letyagin, Liene Klava, Rushana Brandanger, Julia Crowell, Ingebjørg Bruket

Avganger fra orkesteret: Mikhail Iakovlev

Administrasjonen besto av 19 ansatte. Torill Gudmundsen tiltrådte 3-årig prosjektstilling som salgsmedarbeider 1. august 2011.

8. Bergen Filharmoniske Kor

Instruktør i 2011 var Håkon Matti Skrede.

Styret i 2011:

Alise Strøm Nilsen, styreleder
Camilla Aaby, nestleder
Endre Bjørndal, kasserer
Tomas Block, noteforvalter
Trude Sletteland, sekretær
Orlando Lelienhof, styremedlem

27. og 28. januar: Gustav Mahler: Symfoni nr. 3 (kun damestemmer)
David Zinman, dirigent, Lilli Paasikivi, mezzosopran, Bergen guttekor
Jentekor, Maria Gamborg Helbekkmo, dirigent, Håkon Mattis Skrede, kormester

5. og 6. mai: Gustav Mahler: Symfoni nr. 2
Andrew Litton, dirigent, Heidi Grant Murphy, sopran, Michelle DeYoung, mezzosopran, Collegiûm Mûsicûm Kor, Håkon Matti Skrede, kormester

7. og 8. juni: Giuseppe Verdi: Requiem
Andrew Litton, dirigent, Virginia Tola, sopran, Anita Rachvelishvili. Mezzosopran, Pavel Cernoch, tenor, Georg Zeppenfelds, bass, Collegiûm Mûsicûm, Ålesund Kammerkor, Håkon Matti Skrede, kormester

20. og 21. oktober: Claude Debussy: Nocturnes (kun damestemmer)
Robin Ticciati, dirigent,
Håkon Matti Skrede, kormester

1. desember:

Igor Stravinskij: Salmesymfonien
Juanjo Mena, dirigent,
Håkon Matti Skrede, kormester

9. Kammerkonsserter

Det ble arrangert 10 kammerkonsserter i 2011. Av disse var 6 såkalte «Operacafé» som ble arrangert i samarbeid med Studentersamfunnet, og 4 var konsserter med Bergen Unge kammerorkester. Totalt publikum var 2160.

10. Legater og fond

Stiftelsen Harmonien mottok kr. 1.638.051 fra fond og legater i 2011.

11. Stiftelsen Harmoniens høye beskytter

H. M. Kong Harald V er Stiftelsen Harmoniens høye beskytter.

12. Nasjonale og internasjonale samarbeidsorganisasjoner

Stiftelsen Harmonien er medlem i Norsk Teater- og Orkesterforening (NTO) og av Spekter som er arbeidsgiverforening for offentlig tilknyttede selskaper. Stiftelsen er medlem av samarbeidsorganisasjonen for den årlige nordiske orkesterkonferanse.

13. Sponsorer og samarbeidspartnere

Stiftelsen Harmonien hadde i 2011 følgende sponsorer og samarbeidspartnere; DnB, Grieg Foundation, Kavlifondet, Sparebanken Vest, Bergens Tidende, SAS, Radisson BLU Hotel Norge. I november 2011 ble det inngått sponsoravtale med Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen for perioden 2012 – 2015 (fire år) til en verdi av kr. 12.1 millioner. Takket være støtte fra disse har det vært mulig å utvide turnevirksomheten både innen- og utenlands, være særdeles aktiv på platemarkedet samt arrangere påkostede konsertprosjekter.

FREMFØRTE NORSKE VERK

KOMPONIST	VERKNAVN	FREMFØRINGSDATO
Bull	Sæterjentens søndag	10/02
Formoe	Kaptein Sabeltann: Sjørøverne kommer	05/02
Grieg	Klaverkonsert	09/06, 14/06
Grieg	Peer Gynt, suite nr. 1	20/03, 23/03, 26/03, 27/03 28/03, 01/04, 03/04, 04/04
Grieg	Våren	20/03
Grieg	Brudfølget drar forbi (ork. J. Halvorsen)	22/08
Grieg	Holberg-suite, op. 40: Preludium	13/08
Grieg	Peer Gynt suite nr. 1: Dovregubben	01/10, 13/08
Grieg	Peer Gynt, suite nr. 1: Morgenstemning	01/10
Halvorsen	Bergensiana	01/10
Halvorsen	Bergensiana: Finale	13/08
Halvorsen	Fossegrimen, suite, op. 21. Fanitullen	13/08
Halvorsen	Kongen, symfonisk intermezzo	22/08
Halvorsen	Norsk festouverture	22/08
Halvorsen	Norsk rapsodi nr. 1, A-dur	13/08, 22/08
Halvorsen	Norsk rapsodi nr. 2, G-dur	22/08
Halvorsen	Norske Eventyrbilleder	22/08
Halvorsen	Passacaglia, for fiolin og bratsj	22/08
Halvorsen	Trollmøernes dans	22/08
Haugland	Brytestad	09/09
Haarklou	Springdans, op. 14, nr. 1	07/01
Hvoslef	Ein Traumspiel	14/04
Hvoslef	Klaverkonsert	20/01
Matre	Klarinettkonsert	17/03
Monn-Iversen	Sonjas sang fra Reisen til Julestjernen	03/12
Nordheim	Venit Rex	25/05
Nordraak	Ja, vi elsker dette landet	25/05
Svendsen	Klingenberg Salon Polka	10/02
Svendsen	Norsk kunstnerkarneval, op. 14	05/01, 07/01, 10/02
Svendsen	Romanse for fiolin og orkester	10/02
Svendsen	Symfoni nr. 2	10/02, 22/08
Svendsen	Symfoni nr. 3, rekonstruksjon	10/02
Svendsen	Cellokonsert	22/08

FREMFØRTE NORSKE VERK

KOMPONIST	VERKNAVN	FREMFØRINGSDATO
Tveitt	Hundrad Hardingtonar, suite nr. 1: Sats nr. 10 «Stølstone»	17/06
Tveitt	Hundrad Hardingtonar, suite nr. 2: Sats nr. 30 «Eg saog meg ut so vida»	17/06
Tveitt	Hardingfelekonsert nr. 2 "Tri fjordar": Nordfjord	13/08
Valen	Klaverkonsert, op. 44	15/09, 16/09
Vaular	En eneste	13/08
Vaular	Julaften	13/08
Wallin	Das war schön!	01/04, 02/04, 03/04, 04/04, 06/04, 23/03, 24/03, 26/03, 27/03, 28/03, 29/03, 20/03
Young Dreams	Fog of War	13/08
Young Dreams	Young Dreams	13/08

FREMFØRTE UTENLANDSKE VERK

KOMPONIST	VERKNAVN	FREMFØRINGSDATO
Abe	Prism rhapsody	20/03, 03/04
Adams	Short Ride in a Fast Machine	12/03
Anderson	Sleigh Ride	03/12
Andersson	Kristina från Duvemåla: Du måste finnas	02/02
Andersson/Ulvaeus	Mamma Mia-medley	02/02, 05/02
Andersson/Ulvaeus	Thank You For The Music	02/02
Andersson/Ulvaeus/Rice	Anthem (fra Chess)	05/01, 07/01, 02/02
Bach	Orkestersuite nr. 3, D-dur: Air	05/01, 07/01
Bach	Magnificat, BWV 243	01/12, 02/12
Bach/Stokowski	Fuge, g-moll	03/11
Beethoven	Athens ruiner: Tyrkisk marsj	01/10
Beethoven	Symfoni nr. 1	10/06
Beethoven	Symfoni nr. 7	13/01, 14/01
Berg	Sonate for piano, op. 1 (Orch. Theo Verbey)	03/11
Berio	Rendering	15/08
Berlioz	King Lear, ouverture	22/09
Berlioz	L'enfance du Christ: Trio	22/12
Berlioz	Benvenuto Cellini: Overture	28/04
Berlioz	Romersk karneval: Overture	05/01, 06/10, 07/01
Bernstein	Candide: Glitter and Be Gay	02/02
Bernstein	Candide: We are Women	02/02
Bernstein	Symfoniske danser fra West Side Story: Mambo	02/02
Bernstein	West Side Story: America	02/02
Bernstein	West Side Story: Something's Coming	02/02
Bernstein	West Side Story: Tonight	02/02
Bizet	Gypsy Dance & Habanera	01/10
Brahms	Haydn-variasjoner	22/09
Brahms	Sonate for klarinett, op. 120, nr. 1 (Berio)	15/08
Brahms	Symfoni nr. 1	10/06
Britten	Four Sea Interludes, op.33a	20/01
Britten	Lachrymae, for bratsj og strykere	10/11
Bruckner	Symfoni nr. 1 (1891 Vienna Vsn.)	15/09, 16/09
Bruckner	Symfoni nr. 9	17/03, 18/03
Chaplin	Modern Times	02/06
Charpentier	In Nativitatem Domini Canticum, H 416: "Nuit"	21/12, 22/12

FREMFØRTE UTENLANDSKE VERK

KOMPONIST	VERKNAVN	FREMFØRINGSDATO
Charpentier	Noels pour les instruments, H. 534: Utdrag	21/12, 22/12
Chausson	Poeme for fiolin og orkester, op. 25	16/04, 21/08
Copland	Wild West Rodeo (arr. Souza)	13/12, 4/12
Corelli	Concerto Grosso, op. 6, nr. 8, (christmas)	21/12, 22/12
Davis	Birthday Tribute	21/10
Davis	Champions Theme & Grand National	12/03
Davis	Hollywood Theme	02/06
Davis	Pride and Prejudice suite: Main Theme	29/10, 31/10
Davis	The Eagle of Destiny	29/10, 31/10
Davis	The World at War	29/10, 31/10
Debussy	Nocturnes	10/09, 11/09
Diverse/Westby	Oldies Medley	02/02
Dinicu	Hora Staccato	01/10
Diverse	Korverk a capella	30/04
Donizetti	L'elisir d'amore: Prendi, per me sei libero	30/04
Dvorak	Symfoni nr. 7	20/01
Fabricius-Bjerre	Flåklipa Medley	21/08
Gershwin	An American In Paris	27/08
Gershwin	Girl Crazy, ouverture (Bennett)	13/08, 27/08
Gershwin	I Got Rythm, variasjoner for klaver og orkester	27/08, 29/08
Gershwin	Klaverkonsert, F-dur	27/08, 29/08
Gershwin	Rhapsody in Blue (original jazz band version)	29/08
Gershwin	Second Rhapsody for Piano and Orchestra	27/08, 29/08
Godall	The Lord Is My Sheperd	05/01, 07/01, 03/12
Gould	Spirituals For Orchestra: Proclamation	28/04
Händel	Royal Fireworks Music	21/12, 22/12
Haydn	Gypsy Rondo	01/10
Haydn	Ocarina Concerto	01/10
Haydn	Symfoni nr 49, "La passione"	22/09
Haydn	Symfoni nr. 30 (Alleluja)	01/12, 02/12
Herold	Clog Dance	01/10
Honegger	Symfoni nr. 3 "Den liturgiske"	03
Hardiman	Cry of the Celts	05/01
Holst	Planetene: Jupiter	12/03
Holst	Planetene: Mars	12/03

FREMFØRTE UTENLANDSKE VERK

KOMPONIST	VERKNAVN	FREMFØRINGSDATO
Hummel	Trompetkonsert, Eb-dur: 2. og 3. sats	28/04
Johansson	Här kommer Pippi Långstrump	05/02
Liszt	Klaverkonsert nr. 1	09/06, 14/06, 17/06
Liszt	Klaverkonsert nr. 2	09/06, 14/06
Liszt	Ungarsk rapsodi (arr. Johan Svendsen)	10/02
Lloyd-Webber	Cats: Memory	02/02
Lloyd-Webber	Phantom Of The Opera	02/02
Lloyd-Webber	The Phantom of the Opera: Think of Me	02/02
Lumbye	Champagne-galopp	05/01, 07/01
Mahler	Symfoni nr. 2	05/05
Mahler	Symfoni nr. 3, d-moll	27/01
Mahler	Bei dir ist es traut (orch. Jorma Panula)	29/09
Mahler	Die stille Stadt (orch. Jorma Panula)	29/09
Mahler	Ich wandle unter Blumen (orch. Jorma Panula)	29/09
Mahler	In meines Vaters Garten (orch. Jorma Panula)	29/09
Mahler	Laue Sommernacht (orch. Jorma Panula)	29/09
Mahler	Sechs frühe Lieder (Berio)	15/08
Mahler	Symfoni nr. 6, a-moll	29/09
Mendelssohn	Fiolinkonsert nr. 2: 1. sats	28/04
Mendelssohn	Klaverkonsert nr. 1, g-moll: 3. sats	05/01
Menken	Beauty and the Beast: Be Our Guest	05/02
Menken	Beauty and the Beast: To the Fair	05/02
Messiaen	Turangelila-symphonie	20/06
Montironi	Sublime Fantasia	05/01, 07/01
Mozart	Klaverkonsert nr. 23	14/04
Mozart	Trylleføyten, ouverture	10/06
Mantovani	Time Stretch (on Gesualdo)	10/11
Mozart	Klarinettkonsert	22/09
Mozart	Klaverkonsert nr. 17	15/09, 16/09
Mozart	Tre tyske danser, KV 605: Nr. 3	21/12, 22/12
Mussorgskij	Bilder fra en utstilling (Ravel)	05/10, 06/10
Offenbach	Hofmanns eventyr	11/02, 19/02, 21/02, 22/02
Offenbach	Orfeus i underverdenen: Can-Can	01/10
Piazzolla	Oblivion	05/01, 07/01
Piazzolla	Invierno Porteño	22/12
Prokofiev	Løytnant Kijé suite: Troika	03/12
Prokofiev	Løytnant Kijé, symfonisk suite, op. 60	08/09

FREMFØRTE UTENLANDSKE VERK

KOMPONIST	VERKNAVN	FREMFØRINGSDATO
Prokofiev	Klaverkonsert nr. 2: 1. sats	28/04
Prokofiev	Romeo og Julie, suite nr. 1: Tybalts død	25/05
Prokofiev	Romeo og Julie, suite nr. 2: Montagues og Capulets	25/05
Prokofiev	Romeo og Julie: Komplette ballett (utdrag)	26/05, 01/06
Puccini	Suor Angelica: Senza Mamma	28/04
Rakhmaninov	Symfoni nr. 2	01/04, 02/04, 04/04, 06/04, 23/03, 26/03, 20/03
Rakhmaninov	Vocalise, for solo cello og strykeorkester	25/05
Rakhmaninov	Klaverkonsert nr. 3	05/10, 06/10
Rakhmaninov	Symfoni nr. 3	08/09, 09/09
Ravel	La valse	20/10
Rozsa	Bratsjkonsert, op. 37	08/09, 09/09
Riedel	Emil in concert	05/02
Riedel	Idas sommarvisa	05/02
Rimsky-Korsakov	Humlens flukt	12/03
Rimsky-Korsakov	Scheherazade, op. 35	10/06
Schumann	Cellokonsert	03/11
Seiber	Tango	01/10
Schönberg	Les Misérables: Bring Him Home	02/02
Schwartz	Wicked: Defying Gravity	02/02, 05/02
Schwartz	Wicked: Popular	02/02, 05/02
Sibelius	Finlandia	05/01, 07/01
Sjostakovitsj	Symfoni nr. 6	14/04
Sondheim	A Little Night Music: Send in the Clowns	02/02
Sondheim	Sunday in the Park with George	02/02
Steiner	I am the Spaceman	12/03
Strauss	Radetzkmarsch	05/01, 07/01
Strauss	Ruhe, meine Seele!	28/04
Strauss	Unter Donner und Blitz, polka	05/01, 07/01
Stravinskij	Oedipus Rex	18/05, 25/05
Stravinskij	Petrusjka (original 1911)	10/06
Stravinskij	Apollon Musagete (1947)	20/10
Stravinskij	Momentum pro Gesualdo di Venosa	01/12
Stravinskij	Symphony Of Psalms	01/12
Styne	Don't Rain on My Parade (fra Funny Girl)	05/01, 07/01, 02/02
Tradisjonell	Deilig er jorden	05/01, 07/01
Tradisjonell	Kongesangen	25/05

FREMFØRTE UTENLANDSKE VERK

KOMPONIST	VERKNAVN	FREMFØRINGSDATO
Tradisjonell	Deilig er jorden	03/12
Tradisjonell	El Condor Pasa	01/10
Tradisjonell	Musikalsk julekort: Jeg gikk meg over sjø og land	03/12
Tradisjonell	Musikalsk julekort: Nå tennes tusen julelys	03/12
Tsjaikovskij	Capriccio Italien	01/10
Tsjaikovskij	Ceremonial Tea Dance	01/10
Tsjaikovskij	Nøtteknekkeren, op. 71	15/12
Tsjaikovskij	Nøtteknekkersuite: Blomstervals	03/12
Tsjaikovskij	Nøtteknekkersuite: Marche	03/12
Tsjaikovskij	Nøtteknekkersuite: Trepak	01/10
Tsjaikovskij	Symfoni nr. 2	10/11
Tsjaikovskij	Tornerose (utdrag)	08/12
Tsjaikovskij	Symfoni nr. 6	03/04, 17/06, 24/03, 27/03, 28/03, 29/03, 20/03
Verdi	Requiem	03/06, 08/06
Vivaldi	De fire årstider: Vinter	21/12, 22/12
Vivaldi	Fiolinkonsert, R. 270 (il Riposo)	21/12, 22/12
Wagner	Den Flygende Hollender: Ouverture	02/04, 06/04, 24/03, 29/03, 20/03
Wagner	Mestersangerne i Nürnberg: Forspill til akt III	20/03
Wagner	Tannhäuser: Dich, teure Halle	28/04
Wagner	Siegfried	14/11, 22/11, 24/10
Wagner	Vakryerittet	01/10
Walton	Bratsjkonsert (1929)	10/11
Webern	Passacaglia	13/01
Williams	Hedwigs tema fra Harry Potter and the Sorcerer's Stone	05/02
Williams	Star Wars: Main Title	12/03
Zemlinsky	Sechs Gesänge, op. 13	13/01

BERGEN FILHARMONISKE ORKESTER 2011

1. FIOLIN

Konsertmestre I

Melina Mandozzi
David Stewart fra høst 2011

Alternerende Konsertmester
Vakant

Konsertmester III

Åsta Jørgensen
Tove Bekken
Harald Blø
Dag Eriksen
Gunvor Holtlien
Ellisiv Sollesnes
Geir A. Stangenes
Elisabeth Svanes
Julia Dibley
Hilary Foster
Frode Sævik
John Byung-Jin Kang
Martin Shultz
Alexey Cherkasov
Senja Hawken (vikar)
Carl Anders Sponberg (vikar)

2. FIOLIN

Jutta Morgenstern (3)
Hayato Naka (4)
Liv Elise Nordskog (5)
Doreen Berning
Tone M. Birkeland
Tom Bratlie
Chien-Yu Chu
Dagfinn Rohde
Judith Starr
Anne Helga Martinsen
Angie Harley
Åse Solheim
Annette Myking
Sergey Letyagin
Chiori Suzuki (vikar)
Åsne Fluge (vikar vår)

BRATSJ

Ilze Klava (3)
Liene Klava (4) fra høst 2011
Mikhail Iakovlev (4)
Kristin Jæger (5) (perm vår)
Hans Gunnar Hagen
Torunn Holtlien
Thomas Müller-Grud
Christine Schneider
Helga Steen

Michiel Westhof (perm)
Oliviero Hassan
Berend Mulder
Rushana Brandanger
Håvard Rognli (vikar vår)
Melanie L. Packer (vikar vår)

CELLO

Agnese Rugevica (1)
Sebastian Dörfler ()
Walter Heim (5)
Jörg Berning
Bodil Erdal
Siri Hilmen
Ben Nation
Jane Odriozola
Karen Tvedegaard
Ingrid Stensland

BASS

Jan Arne Johansson (3)
Gunnars Upatnieks (4) (perm høst)
Torbjørn Eide (5)
Peter Palotai
Adam Kieszek
Gregory Staas
Bjørn Terje Jensen
Greg Koeller

FLØYTE

Ingela Øien (4) (konst. (3))
Lene Lindquist
Julia Crowell

PICCOLOFLØYTE

Julia Crowell
Lene Lindquist

OBO

Steinar Hannevold (3)
Jonna Jämsä (4)
Sveinung Birkeland
Hege Sellevåg

ENGELSK HORN

Hege Sellevåg

KLARINETT

Christian Stene
Håkon Nilsen (4)
Tone Hagerup
Diego Lucchesi

BASSKLARINETT

Diego Lucchesi

FAGOTT

Per Hannevold (3)
James Lassen (4)
Oddmund Økland
Svein Magne Olsen
Corinne Camillo (vikar vår)
Thea Iselin Øyhus-Revlin (vikar høst)

KONTRAFAGOTT

Svein Magne Olsen
Oddmund Økland

HORN

Ilene Chanon (3)
Ragnhild Lothe (4) (permisjon vår)
Steven James (4) (vikar vår)
Nina Severinsen
Alexander Aluf
Maria Flaate

TROMPET

Gary Peterson (3)
Martin Winter (4)
Allan Withington (permisjon høst)
Jon Behncke
Rune Alexander Trygg (vikar høst)

TROMBONE

Chris Dudley (3) (vikar vår)
Ingebjørg Bruket (3) fra høst 2011
Jon Arild Suther (4)
Øyvind Hage

BASSTROMBONE

Kjell Erik Husom

TUBA

Knut Riser (3)

PAUKER

Håkon Kartveit (3)

SLAGVERK

Peter Kates (3)
Gard Garshol (4)
Ingar Ben. Nordby
Manuel Hofstätter (vikar 2011)

HARPE

Johannes Wik (3)

1 - 1. solocellist

2 - 2. solocellist

3 - Gruppeleder

4 - Alternerende Gruppeleder

5 - Nestgruppeleder

GJESTENDE KUNSTNERE

Trondheim Symfoniorkester med sin sjefdirigent Krzysztof Urbanski og solisten Barnabás Kelemen på fiolin gjestespilte i Grieghallen 7. april da BFO var på turné i Tyskland, Østerrike og Sverige. På programmet sto;

Mozart: Bortførelsen fra Seraillet, ouverture
Fiolinkonsert nr. 4
Lutoslawski: Konsert for orkester

The Classic Buskers;
Michael Copley, blåseinstrumenter
Ian More, trekkspill

Bergen Unge Kammerorkester
Tone Birkeland, dirigent

Bergen Guttekor

KorVest
Collegium Musicum Kor

SOLISTER 2011

KLAVER

Andsnes Leif Ove
Gimse Håvard
Grimaud Héléne
Hough Stephen
Kan Marina
Kempff Freddy
Osborne Steven

FIOLIN

Berg Madelene
Mandozzi Melina
Welde Sonoko Miriam Shimano

BRATSJ

Klava Ilze
Power Lawrence

CELLO

Mørk Truls, cello

KLARINETT

Borch Rolf
Collins Michael
Stene Christian

ANDRE

Andersen Hans Marius, trompet
Hemsing Ragnhild, hardingfele
Lillebjerka Valeria, bandoneon
Millar Cynthia, Ondes Martenot
Martin Grubinger, slagverk
Bohlin Ingela, sopran
Dieltiens Amarylis, sopran
Davidsen Lise, sopran
Eli Kristin Hanssveen, sopran
Inderhaug Eir
Alwyn Mellor, sopran
Murphy Heidi Grant, sopran
Tjore Lydia Hoen, sopran
Tola Virginia, sopran
Victoria Nava, sopran
Alenka Ponjavic, sopran
Evelyn Krahe, kontralto
Kirchschlager Angelika, mezzosopran
de Young Michelle, mezzosopran
Paasikivi Lilli, mezzosopran
Rachvelishvili Anita, mezzosopran
Stene Randi, mezzosopran
Signe Sannem Lund, mezzosopran
Engeltjes Maarten, kontratenor
Bronder Peter, tenor
Curry David, tenor
Folwell Nicholas, tenor
Franz Christian, tenor
Ghazarossian Carl, tenor
Cernoch Pavel, tenor
Hansen Stephen Brandt, tenor
Rønning Helge, tenor
Neven Henk, baryton
Williams Roderick, baryton
Zeppenfeld Georg, bass
Schnaible Mark, bassbaryton
Jankowski Gary, bass
Vaular Lars, sang
Jons Evelyn, sang
Steiner Tim, pedagog, programleder

DIRIGENTER 2011

Andrew Litton
Juanjo Mena
Halldis Rønning
Bergby Ingar
Brönnimann Baldur
Dausgaard Thomas
Davis Carl
Davies Nick
Engeset Bjarte
Gardner Edward
Grams Andrew

Gullberg Jensen Eivind
Halls Matthew
Husebø Trond
Järvi Neeme
Jurowski Michail
López-Cobos Jesus
Macdonald Rory
Manze Andrew
Mark Georg
Müller Adrian
Nagano Kent
Nystedt Håkon Daniel
Segond Denis
Soustrot Marc
Ticciati Robin
Venzago Mario
Wigum Torodd
Roth François Xavier
Zinman David

STYRENDE ORGANER

Stiftelsen Harmonien
Sjefdirigent Andrew Litton
Første gjestedirigent Juanjo Mena
Assistentdirigent Trond Husebø (vår)
Assistentdirigent Halldis Rønning (høst)

STYRET

Anne Kverneland Boggsnes, styreleder
Egil Myklebust
Åse Hedstrøm
Audun Hasti
Zoita Jakobsen
Arne Storetvedt
Bodil Erdal
Dagfinn Rohde

Orkesterkomité

Dagfinn Rohde

Programkomité

Oddmund Økland
Peter Kates
Walter Heim
Ronald Vermeulen

ADMINISTRASJONEN

Bernt E. Bauge, administrerende direktør
Johan Nordahl Due, notearkivar
Astrid Eide, lønningskonsulent
Therese Eikevåg, kundekonsulent
Ronald Vermeulen, programsjef

Eirin Langhelle Furu, regnskapssekretær
Torill Gudmundsen, salgsmedarbeider (fra 1. august)
Rune Hannisdal, orkesterpedagog (prosjektstilling)
Rune Hole, podieinspisient
Linda Larsen, regnskapssekretær
Ole Tobias Lindeberg, produsent
Henning Målsnes, informasjonssjef
Vidar Olsen, orkesterregissør
Per Rye Ravnstad, podieinspisient

Nils Olaf Solberg, orkesterregissør (permisjon 2011)
Michiel Westhof, orkesterregissør (vikar 2011)
Gunnstein Stavang, orkestersonleder
Ingeborg Steffensen, kontorleder
Snorre Svendsen, kundekonsulent
Bente S. Sælen, økonomi- og administrasjonssjef
Liv Hege Tveit, markedssjef
Kari Høyby, kantine

HARMONIENS VENNER

Lorentz Reitan

KONSERTPROGRAMMER

Hans H. Rowe

REVISJON

Ernst & Young AS
Eirik Moe

DnB NOR

Yvonne og Bjarne Rieber

Bergens Aldende

Kavlifondet
O. Kavli og Knut Kavlis Allmenntilgode Fond

 SparebankenVest

Radisson
HOTELS & RESORT

GRIEG FOUNDATION

Havel
TRYKKERI AS

Harmoniens Venner
Stiftelsen Musikselskabet
Harmoniens Fondsforvaltning

Bergen Filharmoniske Orkester
Stiftelsen Harmonien
Edvard Griegspl. 1
N - 5015 Bergen

Tlf. +47 55 21 61 00
Faks + 47 55 31 85 34
epost: post@harmonien.no
www.harmonien.no